No. 110. DONDERDAG 16 SEPTEMBER. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen.

15 Sept.

Ook Lissabon, de Portugeesche hoofdstad, waarvan men zoo weinig hoort, en die gelukkig moet zijn, als het spreekwoord waar is: „waar men 't minste van spreekt is er het beste aan toe," heeft onlangs een klein oproertje gehad, ter zake van R. Catholieke pleegzusters en vaders Lazaristen, die aldaar uit Frankrijk aankwamen, om zich te wijden aan het heil der zielen der Portugeezen, en wel van de zoodanige, die in ziekte hulp en troost noodig hadden.

Of die zusters en vaders precies noodig waren in Portugal's hoofdstad, weten wij niet, maar voor 't geen hun openbaar doel was, werden zij toegelaten. Weldra bleek het echter, dat zij meer op 't oog hadden, en wel het geven van o n d e r w ij s, en dit begeerden de Portugeezen juist niet.

En waarom niet? vraagt gij lezers. Waarom in de geheel Catholieke stad de scholen niet geopend voor lieden, die, uit pure belangstelling in het heil der onsterfelijke zielen, uit Frankrijk overkwamen, om daar nuttig te zijn?

Het antwoord daarop is zeer opmerkelijk en tevens vol waarschuwing.!

Omdat de pleegzusters of zusters van liefde en de vaders Lazaristen gezonden werden door de J e z u i t e n

En hier (in Nederland) geven de Jezuiten vrijelijk onderwijs, ja komen hoe langer hoe meer binnen onze landpalen?!

Dit is ook geheel wat anders — wij wonen in Nederland, het land der v r ij h e i d en — v e r l i c h t i n g — zegt men.

De bevolking van Portugal kwam alzoo op de been en, zoo men schreef, werden de vreemdelingen zelfs op straat beleedigd; maar actie, dit weet men, geeft reactie, en in hoogere kringen, door het Jezuitisme bezield, sprong men voor de onwelkomene onderwijzeressen en onderwijzers, in de bres. Nu moest de Regering tusschen beide komen en zij deed het. Bij koninklijk besluit werd bepaald, dat er niet meer van die lieden in Portugal mogen komen dan er nu zijn, en dat deze zich uitsluitend hebben bezig te houden met de zorg voor behoeftige kranken en met andere tot hun eigenlijken werkkring behoorende bezigheden, terwijl er tevens eene commissie werd ingesteld tot onderzoek, in hoe verre het noodig zou zijn, dat het aantal Portugeesche zusters van liefde werd vermeerderd, en het werk der liefdadigheid, door haar uitgeoefend, verbeterd.

Ziedaar de kinderen uit het eene groote huisgezin en van dezelfde kerk, zoo niet geheel verstooten, dan toch gewantrouwd en in hun doel beperkt, door anderen, van dezelfde geloofsbelijdenis.

En dan klagen de Jezuiten nog, dat men hen hier en daar niet mag lijden!

De Koning van Portugal houdt zich druk bezig met alles, wat dienen kan om handel, industrie en landbouw op te beuren, en de verstandigen zien dit met veel genoegen.

Frankrijk zal nu den Souverein van Cochin China te regt zetten. Zooals men weet, werden daar onderscheidene R. Catholicke zendelingen ter dood gebragt, en elke vraag, om voldoening voor die moorden en tot meerdere vrijheid, werd gebragt tot eens dooven oor. Men zal nu anders spreken, en elk kanonschot als 't ware de noot zijn, die boven de sommatie staat.

Men zegt, dat Engeland en Frankrijk weder in diplomatieke gemeenschap zullen komen met Napels.

Tot welken prijs, is nog niet bekend, maar zeker is het, dat de boosheid van het Westen, tot nu toe, weinig kwaads gedaan heeft aan Koning *Ferdinand*. Nu verzekert men echter, dat het Napelsche Ministerie zal wordén gewijzigd.

Volgens berigten uit Britsch Indie blijkt het, dat de opstandelingen zich vereenigen in het koningrijk van Oude, 't welk nog geheel in onrust verkeert. De stad Jaloum werd door de insurgenten bedreigd. Overigens versloegen de Engelschen meest overal de oproerigen, waar zij hen ontmoetten.

Zal de Koning van Pruissen afstand doen van de Regering? is de groote vraag, die aldaar aan de orde van den dag is. Artikel 56 der constitutie zegt: „Als de Koning minderjarig is of verhinderd wordt zelf te regeren, neemt de meerderjarige Agnaat, die het naast bij den troon staat, het Regentschap waar. Hij roept onverwijld de Kamers bijeen, die dan in vereenigde zitting besluiten over de noodzakelijkheid van het Regentschap."

Pruissen gaat alzoo eene hoogst belangrijke toekomst te gemoet, omdat zijn politiek, onder den Prins van Pruissen, eene gewigtige wijziging kan ondergaan.

Die Vorst heet liberaal en tevens een man van een krachtigen wil.

Zwitserland schijnt niet gediend van vreemde Bisschoppen, althans de Bisschop van Como, onlangs door den Pausselijken Stoel als zoodanig benoemd, schreef daarop aan de overheid van het kanton Tessin, dat hij aldaar weldra zou aankomen.

't Antwoord was: „aan de grenzen wordt gij afgewezen"

De Paus heeft dus ook in Zwitserland al zeer ongehoorzame kinderen.

Men schrijft uit Rome, dat de familie *Montaro* van Bologna onderscheidene pogingen heeft in 't werk gesteld, om het kind, haar ontnomen, terug te krijgen maar — vergeefs! Zelfs de moeite, door den Oostenrijkschen gezant Graaf *Collodero* aangewend ten gunste der ongelukkige ouders, leed schipbreuk. Het „heilig" officie verstaat geen reden en behoudt zijne prooi.

Nopens de bezuinigingskoorts van den Sultan, en in welke hij zoo verschrikkelijk toornig is, merkt men thans aan, dat de eigenlijke oorzaak van zijn kwaden luim gezocht moet worden in zijn geloof, dat men hem naar de Kroon staat, terwijl anderen ook de niet onjuiste opmerking maken, hoe onbillijk het zou zijn, als staatslieden boete moesten doen voor de ijdelheden hunner vrouwen, vooral dan, als de opzigters, de administrateurs der Sultanes benoemd worden door den Sultan.

In hoeverre het waar is, dat er een complot tegen *Abdul Medjid* zou hebben bestaan, is nog zeer duister.

't Gerucht is in omloop, dat de Sultan Fransche financiers heeft gevragd, om eene soort van rekenkamer te formeren.

Dit was gewis een goede inval en zou eene wacht bij de schatkist plaatsen, beter dan die, welke geformeerd wordt door de geheele Dynastie-*Abdul Medjid*, want deze kent het woord *zuinigheid* niet.

De Spaansche Cortes zullen spoedig worden ontbonden en er zullen dus nieuwe verkiezingen plaats hebben.

Het land is rustig en men voorspelt, dat de stembus het Ministerie eene schitterende overwinning zal schenken.

In Brazilië beschouwde men het huwelijk van een Protestantsch landverhuizer met eene Catholieke vrouw als onwettig, omdat het niet was ingezegend door een Catholiek priester.

Dit belemmert de landverhuizing en daarom wil de Regering het b u r g e r l ij k huwelijk invoeren.

Ook al verzet tegen Rome!

16 Sept.

Nopens de leden der Wetgevende Magt in de Donau-Vorstendommen, wordt het volgende medegedeeld:

„Op het platte land is *middelijk* kiezer, die een jaarlijksch inkomen heeft van 100 ducaten van vaste goederen, en *onmiddelijk* kiezer, wie een inkomen heeft van 1000 ducaten.

„De *middelijke* kiezers benoemen in elk arrondissement *drie* kiezers en deze benoemen in de hoofdplaats een afgevaardigde.

„De *onmiddelijke* kiezers ten platten lande verkiezen twee afgevaardigden in elk kiesdistrict.

„In de steden zijn geen andere dan *onmiddelijke* kiezers, en ieder heeft het kiesregt, die een kapitaal bezit van 6000 ducaten, 't zij in grond, in een ambacht, bedrijf of nering

„Verkiesbaar is, die een jaarlijksch inkomen heeft van minstens 400 ducaten, en door geboorte of naturalisatie Moldavier of Wallachijer is.

„Tot Hospodar kan worden benoemd die 38 jaar oud Moldavier of Wallachijer of zonen van deze zijn, en een inkomen hebben van 3000 ducaten van vaste goederen en gedurende 10 jaren een landsambt bekleedden of in eene Wetgevende Magt zitting hadden."

Men ziet het, er zullen veel stervelingen zijn, die geen Hospodar kunnen worden.

De *Times* juicht zeer over des Sultans cordate maatregelen tot hervorming van zijn hof, en zegt dat *Abdul Medjid* als in een wenk des tijds een geheel ander man is geworden, ja als 't ware in een oogenblik totaal is bekeerd. Hij was zedelijk zwak en toont nu groote kracht; hij zag de gebreken van zijn hof en wees die aan, en toonde dat hij die wilde weggenomen zien. Als nu de Groot-Visier maar even groot handelt en geen vrees heeft voor des Sultans familie!

De Turksche bevolking, in zooverre zij verlangd heeft en geen lust had aan de piasters van de harems, juicht *Abdul-Medjid*'s plannen toe met eene geestdrift, geëvenredigd aan de verontwaardiging, die zooveel buitensporigheid en geldverspilling veroorzaakten.

Gedurende de jongste maanden liep in Wurtemberg het gerucht, dat de Koning tot de R Catholieke kerk zou willen overgaan, een gerucht, dat welligt zijn oorsprong nam en verder werd gevoed door de concessien, door de Wurtembergsche Regering aan Rome gedaan.

Het Wurtembergsche regeringsblad behelst dienaangaande eene formele logenstraffing

Op die wijze zijn alzoo de bovenbedoelde geruchten gelogenstraft, die, zoo het schijnt, veel geloof hadden gevonden, iets, dat niet te verwonderen was.

Het concordaat, door de Regering met Rome gesloten, de concessien, aan de R. Catholieke geestelijkheid gebragt en meer andere teekenen des tijds gaven zooveel blijk van voorliefde voor het R. Catholicismus, dat men genoopt werd, om aan iets buitengewoons te denken, en aan dit alles werd nog meer waarschijnlijkheid bijgezet door den lof in R. Catholieke of liever ultramontaansche dagbladen voor den Koning aangeheven.

De verstandige Onderkoning van Egypte hoorde dezer dagen eene zeer onpleizierige profetie en wel deze: „gij zult binnen kort sterven en *die* Prins zal u opvolgen."

Die profetie werd gedaan door den chef der Egyptische waarzeggers, en de Onderkoning herinnerde zich bij die gelegenheid, dat de vorige Onderkoning door de hand eens moordenaars viel, kort nadat hem ook zijn ophanden uiteinde was voorspeld.

Hij dacht een oogenblik over de zaak na en verbande daarop al de waarzeggers naar eene stad in het noordelijkste gedeelte des lands, waar zij er over kunnen nadenken, dat niemand hunner met hunne verplaatsing vooraf was bekend geweest en waar zij elkanderen kunnen profeteren of zij lang of kort bannelingen zullen zijn.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 13 Sept. 1 19. El; + A.P. 8.14. Gew. 6 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 13 Sept. 7 voet $6\frac{1}{2}$ duim Rijnlands.

Men verneemt, dat het plan bestaat, om op de Westermarkt, te Amsterdam, een standbeeld op te rigten ter eere van *Bilderdijk*. Reeds zijn eenige veranderingen aan dat plein daargesteld. *Dbl. van 'sGr.*

— Aan de *P. Fr. Ct.* wordt o. a. uit 's Hage geschreven:

„Vele hervormingen moeten in de begrootingswetten worden voorgesteld, en niet het allerminst zal de aandacht trekken de begrooting voor oorlog. Behalve eenige bezuiniging op het personeel bij het departement zelf — gij kent daarover den ouden strijd tusschen den heer *van Bosse* en onderscheidene ministers van oorlog — moet het plan zijn, om in een niet verwijderd tijdsbestek aanzienlijke sommen op dat budget te besparen, doordien zou zijn omhelsd het voorstel van vele leden der Tweede Kamer gedurende de laatste jaren, om ten aanzien van ons defensiewezen van stelsel te veranderen, waardoor onderscheidene vestingen, zoo als Venlo en Maastricht, zouden kunnen worden opgegeven. De wet op de middelen moet niet minder belangrijke wijzigingen bevatten; want, in de eerste plaats, moet het vraagstuk beslist zijn betrekkelijk de tarieven op het geslagt, en, in de tweede plaats, de wet in verband zijn gebragt met de wijzigingen, welke de minister van finantien in het belastingstelsel zelf zal voorstellen.

„Wat overigens deze wijzigingen betreft, zeer zeker is het, dat de heer *van Bosse* heeft afgekeurd de afschaffing van den accijns op het geslagt, en daarentegen die van de belasting op de brandstoffen — en hierin homogeen met den heer *Rochussen*, die daarop sedert heeft aangedrongen — i n b e g i n s e l moet hebben aangenomen. Ik zeg, in beginsel, want met het oog op de groote behoeften, die ontstaan zijn: spoorwegen, emancipatie, landsgebouwen, enz., staat het te bezien, of, in het stelsel zelf van den heer *van Bosse*, door hem bij de bestrijding der wet op het personeel ontwikkeld, de finantien van den staat eene of andere belasting zullen kunnen derven.

„De regterlijke organisatie ligt gereed. Daarbij moet zijn voorgesteld het behoud van slechts vier hoven, uitbreiding van de jurisdictie van kantongeregten en arrondissements-regtbanken, behoud van den Hoogen Raad als collegie van cassatie, terwijl, voor het overige, de voordragt over het algemeen het meest nabij moet komen aan het laatste ontwerp van mr. *Donker Curtius*. Van het departement van justitie zal tevens uitgaan een voorstel tot regeling van het toezigt op de landverhuizers, waarop reeds zóó lang is aangedrongen, dat de wet *nu* veel kans heeft tot stand te komen, nu er bijna geen landverhuizers meer zijn, die zich aan eene uitvaart uit Nederland wagen!

„Ook de wet op de emancipatie der slaven in de West-Indien zal aan de Kamer worden aangeboden. De emancipatie zal, volgens het ontwerp, onmiddelijk aanvangen en binnen den tijd van vijf jaren — naar ik meen — voltooid zijn, en moet daarbij te gelijker tijd een finantiële maatregel zijn verbonden, met betrekking tot de te verleenen schadevergoeding, die aan de kolonie Suriname de circulatie van kapitalen op duurzame wijze moet verzekeren.

„Tevens zal aan het oordeel der Kamer onderworpen worden, niet alleen de wet op de comptabiliteit hier te lande, maar ook die over de Oost-Indien; eene dubbele regeling, die, inderdaad, wil zij goed geschieden, zoo niet te gelijker tijd behoort tot stand te komen, dan toch in onderling verband behoort beschouwd te worden. Wat de Oost-Indische comptabiliteit betreft, daaromtrent verneem ik, dat eene *driejarige* begrooting tot grondslag moet zijn genomen; voor zoo veel aangaat de *gewone* uitgaven — voor een bestuur als dat onzer kolonien is nooit vooraf te beramen — deze zullen eerst *na* de betaling worden verantwoord.

„Ook de minister van buitenl. zaken heeft niet stil ge-

leten. De bekende suikerkwestie met het Napelsche gouvernement is op eene voor den handel zeer bevredigende wijze ten einde gebragt; het vraagstuk der watcraftappingen in Belgie moet eene groote schrede nader tot zijne oplossing zijn gekomen; en met Belgie is; te goeder ure juist op het oogenblik dat men dáár in het groot onze litterarische produkten wilde gaan nadrukken, een traktaat gesloten tot verzekering van den wederzijdschen letterkundigen eigendom. Eindelijk meldt men mij, dat door de ministers van koloniën en buitenlandsche zaken drukke onderhandelingen zijn aangeknoopt met het Engelsche gouvernement, betrekkelijk de zaak van *James Brooke*, en men wil zelfs weten dat het beiden ministers zou gelukt zijn, het Engelsche bewind geheel te doen afzien van de inwilliging des verzoeks van de zijde van sommige Engelsche drijvers, om *Brooke's* vestiging aan te koopen."

— Het *Weekbl. v. h. Regt* bevat het verslag van het proces van *J D Steurwald* tegen den Staat, den 9 dezer voor den H. Raad behandeld. De eischer vordert eene som van ruim f 14,000, voor zijne uitvinding van het middel ter vervaardiging van onnamaakbaar muntpapier, waarvan door den Staat is gebruik gemaakt.

— De Prins van Oranje, tot brigade-generaal bevorderd, heeft 15 dezer van den Generaal-Majoor *Duijcker* het kommandement over de door dezen gekommandeerde reserve-brigade overgenomen.

— De gemeenteraad van Arnhem heeft besloten, gedurende 20 jaren f 5000 jaarlijks bij te dragen voor den ge projecteerden noordelijken spoorweg.

— De in den laatsten tijd gevallen regen, gepaard aan eene heerlijke warmte, levert voor den landman eene ruime vergoeding op voor de nadeelen, uit eene langdurige droogte voortgesproten. Zoo noemt men o. a. het nagras of etgroen, hetwelk op sommige plaatsen in zóó ruime mate wordt aangetroffen, dat men op hetzelfde land waarop men 't maait, niet kan hooijen. De kastelein A. *Schrijver* van de Ligtmis. heeft van 4 bunder land meer dan 40 000 pond etgroen gekregen; men spreekt zelfs van 12.000 pond per bunder. *Steenw. Ct.*

— Men verneemt, dat door de besturen der gemeenten Veendam, Wildervank, Oude en Nieuwe Pekela pogingen worden aangewend en middelen beraamd tot de daarstelling van een telegraaf-kantoor te Veendam, met eene lijn over Assen. In eene vergadering van gecommitteerden uit gezegde gemeentebesturen, in de vorige week gehouden, is dit belangrijk onderwerp bepaaldelijk behandeld, en mag men met grond verwachten, dat deze zoo gewenschte zaak eerlang zal worden tot stand gebragt. *Pr. Gr. Ct.*

— Met betrekking tot het vinden van het lijk van een knaapje, waarvan in ons vorig nommer melding is gemaakt, berigt men ons, dat door den heer burgemeester van Grijpskerk naar Groningen is opgezonden, onder geleide van den gemeente-veldwachter *R. J. Noordhof*, eene vrouw, welke bekende de moeder van dat kind te zijn. Naar men verneemt, wordt zij verdacht gehouden van zelve haar kind met eigen handen om het leven te hebben gebragt. Zij is, aan den straatweg zittende, door *K Hoorndijk*, grutter te Visvliet, toegesproken, en deze ontdekte, dat zij de moeder van het bewuste kind was, waarop hij haar dadelijk naar den heer burgemeester bragt. De vrouw is weduwe en had haar verblijf in het werkhuis te Kollum, waaruit zij is weggeloopen.

Naar men zegt, moet reeds het broertje van het vermoorde zusje den toedragt der zaak hebben verteld. Terwijl hij en zijn zusje met hunne moeder den nacht onder een korenhok hadden doorgebragt, was de moeder met zijn zusje des morgens vroeg weggegaan. Hij was begonnen te schreijen, maar door bedreigingen van zijne moeder was hij teruggebleven en weder in slaap gevallen. Toen hij daarop weder wakker geworden was, was zijne moeder terug geweest, maar zijn zusje niet. Ook de vrouw moet reeds gezegd hebben, dat zij haar dochtertje met een zakdoek de keel had toegetrokken, daar het toch een stumper was. — Zoo kan eene moeder haar eigen kind vermoorden? God! wat wordt er van den mensch! — vreesselijk moet ook de wroeging wezen van de moeder; men zegt, dat zij al grootendeels vermagerd is.

's Gravenhage, 13 Sept. H. M. de Koningin en Z K. H. de jeugdige Prins *Alexander* zijn heden morgen ten 11 ure met een buitengewonen trein van hier naar Rotterdam vertrokken, om van daar de reis naar Stuttgardt voort te zetten, alwaar H. M. en Z. K. H. een geruimen tijd zullen verblijven.

— Gisteren kan men zeggen, dat de rij der feesten godsdienstig is besloten; bij gelegenheid der godsdienstoefeningen in de onderscheidene kerken werd dank gebragt voor de vreugde, aan het koninklijk geslacht en het vaderland geschonken in de jaren, door den Kroonprins bereikt, waarop hij een meer werkzaam deel aan de staatsaangelegenheden kan nemen, en werden de wenschen voor het heil van de vorstelijke familie in Nederland uitgestort. In de groote kerk werd de dienst door H. M. de Koningin en Z K. H. den Prins van Oranje, vergezeld door HDs gevolg, bijgewoond.

14 Sept. Z. K. H. de prins van Oranje heeft heden voor het eerst zitting genomen in den Raad van State. Z. K. H werd in de vestibule van het lokaal op het Binnenhof ontvangen en binnengeleid door de leden Nesscher en Breugel.

Deventer, 11 Sept. De gemeenteraad heeft besloten, gedurende 20 jaren uit de gemeentekas jaarlijks eene bijdrage te verleenen van *f* 9000 voor den geconcessioneerden spoorweg der heeren *Sloet* en *Reuchlin*, onder voorwaarde. dat het stationsgebouw in de onmiddellijke nabijheid der stad Deventer worde opgetrokken. De steden Arnhem, Zutphen, Deventer, Kampen, Zwolle en Enschede zullen nu te zamen *f* 50,000 jaarlijks bijdragen. Het is te hopen, dat voldaan worde aan de voorwaarde, waaronder Zwolle de subsidie geeft, namelijk dat minstens gelijk bedrag van *f* 50,000 gedurende hetzelfde tijdvak uit de provincien Drenthe, Groningen en Friesland worde verstrekt.

Franeker, 13 Sept. Het heeft Z. M. behaagd gratie van de doodstraf te verleenen aan A *P. Bijlsma*, die in het begin dezes jaar een policiebeambte zoodanig heeft verwond, dat er de dood op gevolgd is; in eene twaalfjarige gevangenschap zal de jeugdige misdadiger de vreesselijke gevolgen van dronkenschap en ongebondenheid moeten boeten.

Nederhorst den Berg, 10 Sept. Heden waren wij in deze gemeente getuige van eene zeldzame begrafenis. Het stoffelijk overschot van de weldadige mejufvrouw *Jacoba van Rijn*, echtgenoot van den heer *Th. Snel* alhier, werd naar de laatste rustplaats gebragt. Het lijk werd gevolgd door den weduwnaar, benevens zijne negen nog in leven zijnde eigene broeders, waarvan de jongste reeds 51 en de oudste 66 jaren oud is. Dit mag wel als eene zeldzaamheid van tien broeders, op dien leeftijd beschouwd worden. *Amst. Ct.*

Groningen, 14 Sept. Heden morgen had in eene zitting van het prov. geregtshof alhier de eedaflegging plaats van den heer mr. *W. L. Schiffer*, benoemd officier bij de arr.-regtbank te Groningen, en van mr. *T. H. Bondam*, benoemd officier van justitie bij de arr.-regtbank te Appingedam.

— Door het provinciaal geregtshof alhier, regt doende in hooger beroep in burgelijke zaken, is heden uitspraak gedaan in de reeds dikwijls besproken zaak tusschen den heer *Geert Reinders* als appellant en het bestuur der domeinen als geïntimeerde. Het hof heeft bij zijn arrest, vernietigd het vonnis door de arrondissements-regtbank te Appingedam op den 18den Junij 1857 tusschen partijen gewezen, en op nieuw regt doende, aan den geïntimeerde, eischer in eersten aanleg, zijnde bij dagvaarding van den 24sten November 1855 in den gerigte gebragte eisch en conclusie ontzegd, met veroordeeling van denzelven in de kosten van beide instantiën.

Voor het domeinbestuur hebben in deze regtzaak geoccupeerd de heeren mr. *S. M. S. Modderman* als advokaat en mr. *A. Modderman* als procureur, voor den geïntimeerde mrs. *A. Oudeman* en de procureur mr. *H. van Giffen*. *Gron. Ct.*

Oude Pekela, 14 Sept. Vrijdag ll. had alhier een droevig ongeluk plaats. waardoor een ouderpaar in diepen rouw werd gedompeld. De vrouw van den landbouwer *K. Kuiper* bragt koffij naar het land en neemt haar kindje van omstreeks een jaar, mede. Vermoeid zijnde zet zij het kindje met de ketel heete koffij neder en verwijdert zich even bij een buur, welke daar ook aan het werken was. Eensklaps hoort zij een bitter geschrei, en verschrikt snelt zij toe, maar helaas! de kleine heeft zich meester gemaakt van de heete koffij en zich deerlijk gebrand, waardoor het den volgenden dag aan de gevolgen is overleden. *Winsch. Ct.*

Breda, 13 Sept. Het is thans bekend, dat 80 onderofficieren zich hebben aangemeld tot het aanstaande examen voor 2en luitenant, waaronder 18 van ons garnizoen. Hierbij komen nog die onderofficieren, welke ingevolge Zr. Ms. besluit te Amsterdam, hoezeer nog niet in de termen vallende om aan het examen te kunnen deelnemen dit jaar ook zullen worden toegelaten. Het aantal vakante plaatsen voor 2e luitenant bedraagt thans 140, welk getal zal vermeerderd worden door de aanstaande promotie van 2en tot 1en luitenant.

Capelle (LANGSTRAAT), 13 Sept. Volgens eene officiële opgave blijkt, dat in de laatste 5 jaren door de gemeentebesturen van Noord-Brabant voor ongever f 800,000 woeste gronden zijn verkocht, welke gelegengeid tot ontginning geven, waardoor arbeid verschaft en welvaart bevorderd wordt. Op eene uitgestrektheid van 512,000 bunders zijn in Noord-Brabant nog ruim 150,000 bunders heidevelden en woeste gronden. Bij de opening van het kadaster bedroeg dat getal ruim 190 000 bunders; zoodat sedert dien tijd meer dan 1/5 daarvan, namelijk nagenoeg 40,000 bunders, tot kultuur gebragt is. Voorzeker pleit dit voor den vooruitgang van den landbouw. Tot meer bewijs strekke, dat slechts in één jaar, en wel in 1856, het domaniaal tiendregt op 2986 bunders in deze provincie voor eene som van f 152,229 is afgekocht.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

In Italie wordt drok gesproken over de door den paus aangekondigde vergadering van bisschoppen, die in verband wordt gebragt met de bijeenkomst der oostenrijksche bisschoppen te Weenen. Ben ik wel onderrigt, dan zou het konkordaat met Oostenrijk eene nieuwe uitbreiding erlangen, alles behalve in een liberalen geest.

— Ten onregte hebben sommige bladen gemeld dat mej. *Sophia Valera*, de aanstaande gemalin van maarschalk *Pélissier*, eene nicht onzer keizerin is. Keizerin *Eugenia* heeft slechts drie volle nichten: gravin *de Cabarrus* en hare zuster, gravin *de la Nava del Tago*, beide te Madrid woonachtig, en gravin *de Guitard*, gemalin van den franschen gezant in Denemarken. In 1850 heeft mej. *Valera* de eer gehad met de keizerin kennis te maken.

ENGELAND.

Gelijk men weet is te Bologna, in den Kerkelijken Staat, een kind van 6 jaren door de Romeinsche Inquisitie aan zijne Israelitische ouders met geweld ontvoerd, onder voorwendsel, dat het twee jaren geleden, door zijne Katholieke min heimelijk gedoopt was. Dit voorval heeft de geheele Israelitische wereld zeer smartelijk getroffen. Een en twintig Sardinische gemeenten hebben een zeer nadrukkelijk adres aan het Londensche collegie van afgevaardigden der Israelitische kerk gerigt, om deszelfs tusschenkomst ten behoeve der ouders in te roepen. Het collegie heeft daarop eene vergadering gehouden en eenstemmig besloten aan die roepstem te beantwoorden. Eene commissie van acht leden, met sir *Moses Montefiore* aan haar hoofd, is benoemd en met volmagt bekleed om alles te doen wat de loop der zaak mogt vereischen. De commissie heeft, volgens het Londensch blad de *Jewish Chronicle*, besloten zich in betrekking te stellen met de hoofdbesturen van de kerkelijke zaken der Israeliten in Frankrijk en Nederland, de zaak onder de aandacht der Engelsche dagbladpers te brengen, de medewerking van Engelands regering in te roepen, en des noods eene deputatie naar den Paus te zenden.

Sir *M. Montefiore*, boven genoemd. is een lid van het gemeentebestuur van Londen en heeft reeds meermalen aan zijne Israelitische geloofsgenooten in andere landen met zijn invloed en zijn vermogen, belangrijke diensten gedaan.

— De *Literary Gazette*, zegt de heer *Norris*, uit Canada, die uit naam der bevolking dier kolonie, de koningin of eenig ander lid der koninklijke familie is komen uitnodigen, om de opening der tentoonstelling te Montreal bij te wonen, verscheidene conferentien met sir *E. Bulwer Lytton* en den graaf *van Carnavon* heeft gehad en is door deze zeer vriendelijk is ontvangen. Voor dit najaar zou echter aan de door de koningin getroffen schikkingen niets veranderd worden, doch aan den heer *Norris* werd de verzekering gegeven, dat een lid der koninklijke familie, zoo niet de koningin zelve, later Canada met een bezoek zal vereeren.

— De Engelschen willen de bankiers der wereld worden. De Turksche leening is hier spoedig gesloten, en naauwelijks hoort men van eene Russ. leening gewagen, of de financiers staan dadelijk gereed, en het goede krediet van Rusland vindt men overal besproken en geroemd.

— De *New-York Herald* verlangt, als een bewijs der Engelsche verbroedering, dat de prins *van Wallis* met eene Yankee-dochter in het huwelijk zal treden. Amerika zou haar een koninklijke bruidsgift geven, daarvoor stelt het genoemde dagblad borg.

— De *Morning Post* geeft verslag van het nieuwe papier, uitgevonden door Dr. *Collijer*, die daarvan een brevet heeft verkregen. Hij maakt dit papier van de overblijfsels van de beetwortels, nadat de suiker er is uitgetrokken. Dit nieuwe papier is zeer glad, even als verlijnd papier, zeer goedkoop, en heeft voor de drukkers het gemak, dat het niet behoeft vochtig gemaakt te worden vóór het bedrukt wordt. De fabriekant behoeft dit papier ook niet te lijmen, als van zelve dadelijk geschikt zijnde om beschreven te worden. Op de koninklijke papierfabriek te Woolwich gebruikt men dit papier voor het vervaardigen van enveloppes voor patronen, enz.

— Door het ontdekken van de goudmijnen in Kalifornië en de steeds aangroeijende bevolking der Vereenigde Staten van Noord-Amerika hebben de landen tusschen den Mississippi en den Grooten Oceaan gelegen, waar nog voor weinige jaren slechts Indianen rondzwierven en enkele stoutmoedige natuuronderzoekers uit liefde voor de wetenschap hun leven waagden, in korten tijd de belangstelling van velen en vooral van den Noord-Amerikaan zoozeer opgewekt, dat reeds het plan is opgevat, om in die streken een spoorweg aan te leggen, die den Atlantieschen met den Grooten Oceaan moet verbinden. Deze grootsche arbeid zal echter nog al groote moeijelijkheden te overwinnen hebben.

— Eene voorlezing, te Leeds door den heer *Denison* gehouden, bevat o. a. het volgende:

Twaalf jaren geleden was het denkbeeld in Engeland ten opzigte van openbare uurwerken zoodanig, dat, toen men een' aannemer vroeg voor het uurwerk der Londensche beurs door den koninklijken sterrekundige de voorwaarde werd voorgeschreven, dat elk uur op eene seconde na naauwkeurig moest geslagen worden. Er was slechts een inschrijver daarop. Een ander voornaam uurwerkmaker weigerde mede te dingen, omdat hij het onmogelijk achtte daaraan te voldoen. Tegenwoordig zijn er te Londen en in verscheidene andere steden verscheidene torenuurwerken, die in de maand niet *eene* seconde verloopen, en eenige weinige vorderden zelfs in drie maanden niet de verandering van eene schommeling des slingers. Wat de prijzen van torenuurwerken betreft, zoo was deze voorheen gemiddeld f 4800 a f 7200, tegenwoordig kan een zeer goed aangeschaft worden voor f 2000, en het gevolg is de prijsvermindering van 30 perc vergezeld gegaan van eene meer naauwkeurige constructie. Deze prijsvermindering vloeit vooral daaruit voort, dat men de kostbare en zeer zuiver afgewerkte koperen raderen vervangen heeft door eenvoudig zuiver gegoten ijzeren raderen. Op de nieuwere constructien heeft men zich daarentegen verder op toegelegd, om de wrijving zooveel mogelijk te verminderen en te neutraliseren, want deze is de meest storende op den gang des slingers, die in de oudere uurwerken met elke verandering van wéér te voorschijn treedt. De slinger van het Westminster torenuurwerk, wegende 300 Ned. pond, is zoo gevoelig, dat nog geen 1 Ned. lood gewigt door eene valruimte van 2.5 streep per oscillatie noodig zijn, om al de storende oorzaken te neutraliseren. Het echappement, dat dit uurwerk maanden lang naauwkeurig in beweging houdt, weegt slechts 1/6 van een engelsch ons, dat is, minder dan 1/2 Ned. lood, en bestaat in eene spiraalveer.

De wijzerplaat moet octaaf zijn, en de ondervinding heeft geleerd, dat de middellijn van de plaat eens torenuurwerks 1/15 van de hoogte bedragen moet waarop zij gehecht wordt.

— De kosten der herkiezing van sir *Edward Bulwer Lytton* als parlementslid hebben, ofschoon er geene andere candidaten waren, en de herkiezing niet meer dan als eene vorm kon worden beschouwd, 1147 pd. st. 12 sh. en 3 d. [ruim f 13 764], bijkans een vierde van zijn tractement als minister bedragen.

— Niet ver van Manchester is een kolentrein door een stationsgebouw heengereden. De station-chef, zijne moeder en drie kinderen, die te bed lagen, zijn er ongedeerd afgekomen. door dat juist het gedeelte naast hunne slaapkamers doorgesneden werd.

DE VERTELLER ENZ.

EEN NIEUW MIDDEL OM LIEFDE OP TE WEKKEN.

In de voorstad St. Jacques te Parijs staat het nonnenklooster St. Michel.

„Op zekeren avond," verhaalt een vrolijke Franschman, „sloop ik rondom het klooster. Ik dacht aan de vrouw van du Cupré, — eene vrouw zonder man, eene vrouw van zestien jaren, die op den tweeden dag van hare bruiloft in het klooster moest.

„Op te geven, hoe en waarom de heer du Cupré zich bij den aanvang van zijn huwelijk reeds van zijne vrouw afmaakte, ware onbescheiden. Het zij daarom genoeg te weten, dat de heer du Cupré alle maatregelen genomen had, dat zijne jonge vrouw niet vermoeden kon, dat hij van die schandelijke daad bewust was. „In eenta

DUITSCHLAND.

it St. Petersburg wordt berigt, dat de geweldige woud-nd in Rusland, waarvan eenige dagen geleden melding emaakt, zich thans zoo sterk en over zulk eene ruimte ft uitgebreid, dat de communicatie tusschen St. Petersburg en Moscou niet meer zonder gevaar is. Langs den orweg zijn op verscheidene mijlen de dwarsbalken on- de gloeijende rails verkoold, terwijl de brandlucht zoo rdringt, dat de passagiers zelfs in de best gesloten wagens er hinder van hebben. Van alle kanten rijzen de mmen op. Er zijn eenige regimenten troepen derwaarts zonden, om den noodigen bijstand te verleenen.

BELGIE.

Men leest in de *Indépendance Belge:*

„Wij ontvangen van den heer *E. Panchaud*, voorzitter r synodale vergadering van de christelijke kerk in Belgie, ededeeling van een besluit, door deze vergadering den Augustus jl. met algemeene stemmen genomen. Bij dit sluit geeft ze hare volkomene adhaesie aan het protest, 8 Junij 1858 door al de te Parijs woonachtige leeren bedienaars van het Evangelie aan het *Journal des bats* ingezonden tegen de godsdienst-onverdraagzaamheid in Zweden heerscht, en waarvan het bewijs is geled ten aanzien van eenige vrouwen, die van het lutsche tot het katholieke geloof zijn overgegaan. Het test der synodale vergadering van Brussel stemt te zeer reen met de begrippen, door ons altijd verdedigd, wat godsdienstvrijheid en de onverjaarbare regten van menschen geweten betreft, dan dat wij ons niet zouden sten het feit hier te vermelden en de onderteekenaren het dokument opregt daarmede geluk te wenschen doet ons genoegen te zien, dat lutherschen de keerde handelingen hunner geloofsgenooten erkennen betreuren, op hetzelfde tijdstip dat het ons onmogelijk aan zekere lieden een enkel woord te ontrukken over kinderdieven te Bologna."

— De hertog van Brabant blijft zich bij de bevolking gen, ten einde zich zooveel mogelijk populair te maken. is bijna geen koncert in eenigen publieken tuin of men rkt er den troonsopvolger in burgerkleederen, met eene ar in den mond, zich voegende bij de menigte. — in Antwerpen was hij, volgens *l' Union Commerciale Anvers*, een paar dagen geleden, met HD. broeder den af van Vlaanderen. Terstond na hunne aankomst bben de vorstelijke personen zich in burgerkleederen r buiten begeven, om de stad in verschillende rigtinte doorwandelen. Zij bezochten bij die gelegenheid scheidene winkels en enkele bijzonderheden der stad. een eenvoudig middagmaal zijn zij per extra trein naar ussel teruggekeerd.

ASSEN, 16 September.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Woensdag, 15 Sept. Op de beurs heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{3}{4}$ percent. Dito 4 Ct. $98\frac{11}{16}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. $106\frac{1}{2}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $87\frac{3}{8}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad lager, op October f 465. — Raapolie lager, op weken f $43\frac{1}{4}$. — Granen flaauw; ongedroogde Rogge partij f 4 lager.

178 binnenschippers hebben dezer dagen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een request ingediend over de kende zaak van 't Zwolsche Diep; zij zeggen in dat request:

„dat hunne grieven en bezwaren tegen de Maatschappij verbetering van den handelsweg over 't Zwolsche Diep tegen de zoogenaamde verbetering van 't Zwolsche Diep de tolheffing op hetzelve reeds zoo dikwerf zijn uiteenzet in requesten aan de Kamer en aan verschillende regengscollegien, alsmede in verschillende brochures, dat het et noodig is een en ander thans te herhalen;

„dat zij laatstelijk het geluk hadden eene parlementaire quête te hooren bevelen;

„dat ook die enquête voor eene commissie uit de Kamer aats had, en een lijvig boekdeel in folio het gevolg was n het parlementaire met groote zorg en naauwkeurigid gehouden onderzoek;

„dat daarop de Kamer dat stuk heeft gesteld in handen er Regering;

„dat echter dusverre de Regering niets van zich heeft oen hooren;

„dat de Kamer beter kan beoordeelen dan de requesanten, welk het doel was der verzending aan de Regeng

„dat zeker het doel *niet* was, dat de zaak in de bureaux der Ministerien zou worden begraven;

„dat een onderzoek van de Tweede Kamer is het hoogste onderzoek in den Staat en dat dat onderzoek gevolg moet hebben;

„dat requestranten althans, toen zij dat onderzoek verkregen, dachten en zich al verheugden, dat eindelijk hunne regtvaardige zaak zou zegevieren;

„dat hunne vreugde nog klom, toen dat onderzoek hunne grieven zoo duidelijk aan 't licht bragt en bevestigde;

„maar dat zij zich door de toezending van dat verslag aan de Regering, maar vooral door het stilzwijgen der Regering teleurgesteld gevoelden;

„dat zelfs de waardigheid der Kamer een anderen uitslag schijnt te vorderen."

Zij verzoeken ten slotte:

„dat de Tweede Kamer in dezen zoodanige maatregelen neme, als bevonden zal worden te behooren."

* Men verneemt, dat den 4den dezer, de dag waarop te Amsterdam de 18de verjaardag van den Prins van Oranje en Hoogstdeszelfs politieke meerderjarigheid plegtig is gevierd geworden, op eene der stoombooten van de Ned. stoombootmaatschappij ook aan deze voor Nederland en Oranje zoo zeer belangrijken dag feestelijk is gedacht geworden.

Op deze boot, van Maintz naar Keulen varende en aan welks boord zich behalven twee andere Nederlanders, een der mede-eigenaren, de Staatsraad jhr. mr. *H. J. Caan* bevond, was feestelijk in vlaggen getooid en werd bij het voorbijvaren van het Zevengebergte aan den trotschen *Drachenfels* genaderd, onder het brengen van een toast en luid hoerah ter eere van den verjarenden Vorst het kanon bij herhaling gelost, waarvan de weerklank zich in het prachtig Zevengebergte op indrukwekkende wijze deed hooren en ook den vreemdeling getuige deed zijn van Neêrlands feest.

— Eergisteren is te Rolde de jaarmarkt gehouden; dezelve mogt zich in een druk bezoek verheugen. De prijzen van het vee waren klimmende, veroorzaakt door het goede vooruitzigt op een overvloedigen hooioogst van de tweede snede.

— Men meldt ons het volgende:

Op aanstaande Zaturdag, den 18 dezer, 's morgens ten 10 uur, zullen de eigenaren van het op de Havelter Meente loopende vee, met een der leden van het collegie van heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe, benevens den heer Burgemeester van Havelte en den veearts *Hubenet* van Dwingelo, in het gemeentehuis te Havelte vergaderen om maatregelen te beramen tegen de verspreiding der longziekte, welke er op die weide onder het rundvee is heerschende.

Wanneer er niet kan worden besloten tot het afmaken van al het daar aanwezige vee, maar tot de inenting, zal de veearts *Hubenet* onmiddelijk na afloop der vergadering, tot die kunstbewerking overgaan.

— Ons is toegezonden een exemplaar van eene nieuwe „*Aanvrage van concessie tot het aanleggen van Spoorwegen in de Noord- en Noordoostelijke provincien van Nederland*" bij de Regering ingekomen en tevens bij *T. C. B. van Hagen*, te 's Hage, door den druk openbaar gemaakt. Die aanvrage is van den heer *de Brouwer van Hogendorp*, oud-vicepresident van den Raad der Belgische Spoorwegen, enz thans verblijf houdende te 's Gravenhage. Aan hem werd in 1857 concessie verleend tot het aanleggen van een spoorweg, verbindende den Rijnspoorweg met het Noordduitsche spoorwegnet, wat echter geen gevolg had, doordien de onderhandelingen met Pruissen over het punt van aansluiting mislukten. Door de Regering werd, alvorens zij in Aug. van dit jaar de concessie introk, aan den heer H. te kennen gegeven, dat de heeren *Sloet* en *Reuchlin* waren uitgenoodigd zich met hem ter zake van evenbedoelden aanleg in betrekking te stellen en zoo mogelijk te verstaan. De heer H. meent echter, blijkens zijne tegenwoordige, voor ons liggende aanvrage, aan de sedert aan evengenoemde heeren verleende concessie zijne medewerking niet te mogen geven, „omdat, naar zijne innige overtuiging, de spoedige totstandkoming, althans van de Noord- en Noordoostelijke spoorwegen in Nederland, niet die opofferingen van Staatswege vergt, als in de voornoemde concessie zijn bepaald; dat die opofferingen ook niet in het belang der spoorwegondernemingen zijn, en dat zeer zeker, bij mindere ondersteuning van Staatswege eene degelijke particuliere onderneming met soliede waarborgen tot stand kan komen."

Op dien grond vraagt hij zelf concessie: 1o. van eenen spoorweg, loopende van uit den Rijnspoorweg te Arnhem over Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel tot Dragten, of ieder ander punt, nagenoeg op dezelfde hoogte, en van daar ten Oosten tot Groningen, en ten westen over Leeuwarden, Franeker tot Harlingen; — of ter keuze van de Regering, van Arnhem over Zutphen, Deventer, Zwolle Meppel, Assen, Groningen en Leeuwarden tot Harlingen 2o. Van eenen spoorweg, loopende van Zutphen over Enschedé naar de Duitsche grenzen, ter verbinding van Nederland met de Noord-Duitsche spoorwegen, en 3o. van eenen spoorweg van Zwolle naar Kampen. En voorts al mede onder eventuele voorkeur tot het leggen en exploiteren van spoorwegen: *a.* van Groningen over Winschoten naar de Hanoversche grenzen, in de rigting van Papenburg; *b.* van Groningen naar Delfzijl; *c.* van Zwolle in de rigting van Utrecht en van Zwolle in de rigting van Almelo.

Die lijnen biedt hij aan, om ze aan te leggen en te exploiteren volgens de voorwaarden, omschreven in de concessie, verleend aan de heeren *Sloet* en *Reuchlin*, behoudens de navolgende uitzonderingen: „De concessie loopt over een tijdvak van 90 in plaats van 99 jaren. Geen deelgenootschap noch subsidie van Staatswege, en bijgevolg ontslasting van den Staat van de verpligting tot het bouwen van eene brug over den IJssel, tot deelneming van **tien millioen** in de onderneming en tot uitbetaling van rente gedurende den aanleg der wegen. De weg van Arnhem tot Zutphen, uitgenomen de brug over den IJssel, en de lijn van Zutphen tot Zwolle, zullen in exploitatie gebragt worden binnen de twee jaren, te rekenen van den dag der afkondiging der onteigeningswet; de overige lijnen binnen de vier jaren, na het afkondigen der wet, waarbij de concessie bekrachtigd wordt, uitgenomen de lijn van Zutphen naar de Duitsche grenzen, waarvoor de tijd van een jaar bepaald wordt, nadat de aansluiting aan de Duitsche spoorwegen door de betrokken Regeringen geregeld is. De Regering verbindt zich, als éénige geldelijke verpligting, tot het aanvullen van de zuivere opbrengst vande onderneming tot f 3600 's jaars voor iedere Nederlandsche mijl, gedurende de 50 eerste jaren der exploitatie. De som, door de Regering aan de onderneming op die wijze te verstrekken, stelt eene rentgevende schuld a 4 pct. daar, en wordt terugbetaald, zoodra de zuivere opbrengst meer beloopt dan f 3.600 per Ned. mijl, om het even in welk jaar deze zich moge voordoen, en alvorens over te gaan tot de uitkeering van eenig verhoogd dividend aan de actionarissen. Al deze werken zullen uitgevoerd worden volgens de plannen, door den Minister van Binnenlandsche Zaken goedgekeurd, onder toezigt en contrôle van de Regering, maar volgens de wijze ter keuze van den concessionaris."

— In te gaan met den 20 Augustus ll, is de deurwaarder der directe belastingen te Beilen *J. A. H. Bresler* als zoodanig verplaatst naar Sliedrecht, en in zijne plaats te Beilen benoemd *D. van der Ent*, gepasporteerd sergeant te Veenhuizen.

— In te gaan met 1o. October e.k., is de commies der 4e klasse *J. S. Wineke* verplaatst van Valthe naar Nieuw-Dordrecht, en de commies der 4e klasse *J. ter Haar* van Nieuw-Dordrecht naar Valthe; terwijl in te gaan met 1o. November e.k. de volgende verplaatsingen van Rijks-commiesen plaats grijpen, als: de commies der 2de klasse *C. Hubenet* van Assen naar Roden; de commies der 3de klasse *J. de Boeff* van Peize naar Roden; de commies der 2de klasse *J. Staal* van Zuidlaren naar Assen; de commies der 4de klasse *C. Eenstroom* van Diever naar Zuidlaren; de commies der 4de klasse *E. Lewe van Middelstum* van Havelte naar Diever; de commies der 1ste klasse *K. van Engen* van Peize naar Havelte; de commies der 3de klasse *R. C. C. D. von Gemmingen* van Zuidbarge naar Nieuw-Buinen; de commies der 3de klasse *M. Bruining* van Nieuw-Buinen naar de Wijk; de commies der 3de klasse *A. de Boer* van de Wijk naar Hoogeveen; de commies der 4de klasse *P. H. Vrijman* van Nieuw-Dordrecht naar Zuidbarge; de commies der 4de klasse *H. ter Haar*, thans tijdelijk te Hoogeveen, naar Nieuw Dordrecht.

* **Dalen**, 12 Sept. Gisteren had hier een bedroevend ongeluk plaats. De landbouwer H. S. ging met zijne vrouw en eenigst zoontje op den wagen naar het land. De vader ging naar een ander stuk land en de vrouw bleef met het kind op den wagen. Intusschen moest men met den wagen door een hek. De moeder deed het hek los en geeft het jongetje van circa zes jaren het leidsel. De paarden liepen er bedaard door, maar door het gekraak van het hek achter den wagen, door het digt doen veroorzaakt, springen de paarden weg en het kleine knaapje raakt van den wagen en was dadelijk een lijk.

* **Ambt-Hardenbergh**, 13 Sept. Beschouwde men in vroegere eeuwen de kometen als voorboden van allerlei onheilen, ook de komeet, die sedert een paar avonden in het Noord-Westen zigtbaar is, heeft reeds zijne ongelukken aangebragt.

Zondagavond gingen een paar vrienden langs de Dedemsvaart, onderweg druk pratende over — en zoo lang kijkende naar de ster met den staart, tot de eene met het aangezigt tegen eenen boom aanliep, dat hem het bloed uit neus en mond spattede; terwijl de andere, hier door schrikkende, ter zijde week, en hals over hoofd in het water stortte.

De komeet had den eenen een bebloed gezigt, en en anderen een nat pak geschonken.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

— Bij de Ned. Herv. gemeente te Kuinre is het volgende drietal van kandidaten opgemaakt: de hh. *A. H. Overman*, *H Timmers* en *J. P. Englert*.

* **Oud Schoonebeek**, 11 Sept. Hier is door den kerkeraad, uit de vroeger opgemaakte nominatie aan Z. M. den Koning ter benoeming tot predikant alhier voorgedragen de heer *Bleeker*, candidaat te Hoogezand.

---

onkeren nacht, door de als politie-spionnen verkleede edienden van haren echtgenoot in het bedoelde kloos-er gebragt, hield de onschuldige vrouw zich voor eene aatsgevangene. De nonnen van St. Michel, die van eene onekende hand. 2000 fr. ontvingen tot onderhoud van merouw du Cupré, gaven haar in plaats van voedsel verwij ingen en vermaningen, en wezen haar een duister verek tot woning aan.

„De arme Elise — zoo heette de jonge vrouw — wenschte aar den dood, om haar uit hare ellende te verlossen. op zekeren morgen, als zij door de ijzeren traliën harer enstertjes den dag aanbreken zag, ontwaarde zij boven p het dak van een nabijstaand huis een man, die haar ushandjes toewierp. Het hart der gevangene beefde van reugde. Den anderen morgen wierp dezelfde man haar oor middel van een draad en een steenije een briefje toe n den volgenden dag een touwladder, en nog een dag ter ontvlugtte mevrouw du Cupré met dezen man.

„Ik was die man niet, — maar in de schaduw van eene tan verscholen, zag ik, hoe zij haren helper en bevrijder omhelsde en als met kussen bedekte.

„„Ach," zeide zij, „gij zijt mijn engel. mijn redder; — u heb ik meer dan het leven, u heb ik de vrijheid te danken!"

„Mijne nieuwsgierigheid zegepraalde over de vrees, de vlugtende vrouw door mijne tegenwoordigheid te verschrikken. Ik naderde het paar, en in dit oogenblik wierp een straatlantaarn haar licht op het gelaat van den bevrijder

Ik herkende den heer du Cupré-zelven. Elise was door hem, die haar had doen opsluiten, bevrijd: — haar bevrijder was — haar echtgenoot.

„Ik konde mij deze handelwijze van den heer du Cupré niet verklaren. Ik mogt mij het hoofd er over breken er nachten over liggen te denken — ik kon geen natuurlijke en waarschijnlijke rede vinden, die mij de zaak verklaren kon Gelukkig nam de heer du Cupré zelf den last op zich, mij uit dezen doolhof te helpen, toen wij eenige weken later elkander wederkeerig onze geheimen mededeelden.

„„Toen ik mijne vrouw huwde," zeide hij, „beminde zij een ander. Er bleef mij maar een enkel middel over, haar hart te winnen, namelijk de rol van verliefde te spelen, en ik was haar echtgenoot! Ik dacht aan schaking. — maar, zeide ik tot mij zelf, hoe zal ik eene vrouw schaken, die ik reeds heb? Eindelijk kwam ik op de gedachte, haar te laten opsluiten. Het overige weet gij. Thans bezit ik haar hart onverdeeld, en zij ziet in mij niet alleen haar man, maar ook haar redder, haar bevrijder, die om haar den dood zou trotseren. Wat denkt gij daarvan?"

„Ik," was mijn antwoord, „vind het recept even zoo nieuw als onfeilbaar; alzoo raad ik alle gehuwde mannen, hare vrouwen te laten opsluiten."

—

De beroemde Sardinische ingenieur Borelli heeft zijn telegrafisch toestel, dat de telegrafische correspondentie zal maken tot wat die zijn moet, naar Parijs overgebragt. Volgens zijn toestel wordt gedrukt en geschreven schrift, zonder onderscheid gecopieerd. De uitvinding berust op den invloed welken de electriciteit op het metaal uitoefent;

REGTSZAKEN.

Arrondissements Regtbank te Assen.

15 Sept. H. K. te Vledder, wegens het graven van turf zonder consent, veroordeeld tot f 200 boete en subsidiair tot gevangenisstraf; — K. V. te Hoogeveen, bij verstek, wegens het plukken van appels in eens anders tuin, zonder iets bij zich te hebben tot berging, gepleegd met oordeel des onderscheids; veroordeeld tot eene boete van f 1 50 ten bate der gemeente Hoogeveen; — J. M. H. huisvrouw van S. K. te Coevorden, wegens het toebrengen van slagen vrijgesproken als niet overtuigend bewezen; — H. B. te Smilde, wegens het toevoegen van scheldwoorden vrijgesproken, als niet wettig zijnde bewezen; — T. S. te Nieuwenoord, wegens diefstal veroordeeld tot 14 dagen cellulaire gevangenisstraf.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan X. wordt, voor zijne raadgeving aan de Israeliten te Hoogeveen, voorkomende in No. 108 dezer Courant, opentlijk dank toegebragt; trotsch echter is deze natie er op, dat er zich slechts kinderen aan kinderlijke buitensporigheden schuldig maken; zoude X. niet beter gedaan hebben deze raadgeving aan groote kinderen van andere gezindten te rigten, daar deze zich maar al te dikwijls op hun eigen zon- en feestdagen, tot ergernis van Israeliet en niet Israeliet, aan buitensporigheden schuldig maken.

Y.

Advertentien.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER JOHANNA JACOBA KNIPHORST, geliefde Echtgenoote van

J. A. WILLINGE GRATAMA.

Assen, 13 Sept. 1858.
Eenige kennisgeving.

Voorspoedig bevallen van een ZOON T. G. HULST— VAN DER SCHEER.
Ter Heil, 13 Sept. 1858.

Nieuw-Buinen, 13 Sept. 1858.
Heden morgen stierf na eene hevige ziekte van slechts 3 dagen, onze oudste Zoon HENDERIKUS, in den ouderdom van bijna 19 jaren.

Hk. OOSTINGH.
F. COPINGA.

BOUWKUNDIG ONDERWIJS.

De ondergeteekende berigt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten, dat het ***BOUWKUNDIG ONDERWIJS*** met den 1 October e.k. zoo als vroegere jaren weder door hem zal worden gegeven.

Groningen den 11 September 1858.

H. F. LEEMKER.

Verloren

op de markt te Rolde: een ***ZAKBOEKJE met eenig geldswaardig papier.*** Het zakboekje is gemerkt met den naam R. VOS. De eerlijke vinder gelieve het terug te bezorgen aan

R. VOS te Wildervank.

COCOS-ZEEP.

Deze **ZEEP** schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 Ct.

Bij het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, doet zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aan en maakt de wol niet hard.

De goede echte soort van het **VERKOOPHUIS** heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door hare witte en doorschijnende kleur, door droogte en hardheid in het aanvoelen. De nagemaakte gelijken in kleur en aanvoelen veel op eene vetkaars.

Wij verzoeken de Dépôthouders instantelijk hunne Kalanten op deze bijzonderheden opmerkzaam te maken.

HET PERZISCH INSECTENPOEDER.

Dit ZAAD eener bloem uit het Araratgebergte doodt oogenblikkelijk Weegluizen, Vlooijen, Motten, Bladluizen, Mieren en alle andere ongedierte. Men strooit **het in de** reten der vloeren, aan de wanden, in de bedsteden, kisten, kasten, kleederen, bontwerk, op de Honden, Koeijen, Vogels en andere dieren. Waar het niet goed te strooijen is, kan men het met eene blaaspijp inblazen. Wij verkoopen het in zakjes voor 50 cent.

SCHAKEL'S

TRANSPARENTE LIJMVERNIS

voor KANTOOR-, MAGAZIJN- en HUISSELIJK gebruik, is zindelijk, kleeft perfect en blijft in het Fleschje steeds vloeibaar, terwijl het Kwastje, door eene eenvoudige inrigting, tegen het uitdroogen en hard worden beveiligd is.

Het is tevens een uitmuntend VERNIS, om Prenten Landkaarten, Cartonnages enz. er mede te Vernissen.

Prijs van het Fleschje met bijbehoorend Kwastje 60 cts.

—

Het gunstig bekende ***Schumachers Poetspoeder***, dat het spoedigst en op de gemakkelijkste wijze het Metaal schoonmaakt, is weder voorhanden.

PORTMAN'SCHE **POLITOER- of WRIJFWAS**, met gebruiksaanwijzing. Het fleschje 15 cts.

Het ***VLEKKENWATER*** neemt alle mogelijke vetvlekken weg uit Zijden, Wollen en andere Stoffen, zonder de kleuren in het minst te veranderen. Prijs per Flacon 40 Ct., groote Flesch f 1—.

STIJFSELGLANS, om het strijken gemakkelijk te maken en het goed een mooijen glans te geven. Een Zakje kost 13 Cents.

De nieuwe ***MINERALE LIJM*** is kleurloos, doorschijnend als glas en hecht het gebroken voorwerp, hetzij van Porcelein, Glas, Hout, Marmer, IJzer of ander Metaal zoo stevig aan elkander, dat het eer op eene andere plaats, dan op de gelijmde breken zal. Een fleschje kost 30 Cents.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.

En in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 5—12 Sept. Ondert. Harm Timmer en Albertje Koster. — Geh. Albert Martijnus en Aaltje Stoffers; Hendrik Botter en Hendrikje Ooms. — Geb. IJda Deuten geb ter Stege, van z.; Aaltje Veldman geb. ter Stege, van d.; Maria Mande geb. Martinus, van d.; Gesina Oets geb. van Oosten, van z. — Overl. Annegje Huisjes, echtgenoot van Hendrik Hendriks Jonge Vos, 51 jaren; Willem Reinders, 22 jaren.

DWINGELOO, 1—31 Aug. Geh. geene. — Geb. Geesje, d. van Lambert Wanningen en Hendrikje Kuiper; Jan, z. van Jan Fredriks Wesseling en Albertje Barelds. — Overl. Roelofje Keizer, echtgenoote van Jacob Broekman. Levenloos aangegeven een kind van het mannelijk geslacht van A. Dolfing en G. Venema.

GASSELTE, 28 Aug.— 11 Sept. Geb. Jan, z. van Pieter van der Schoot en Sijgien Jobing; Wiebe, z. van Lukas te Velde en Nieske Casemir; Jan, z. van Lambert Smit en Auke Frima; Meindertdina, d. van Wiebertus Meinderts Bakker en Berendtje von der Rorgh. — Geh. geene. — Overl. Hinderkien Oosting, ruim 13 m., d. van Berend Oosting en Harmke Kroebeman; Koop Brandsema, bijna 4 j, z. van Hindrik Brandsema en Jantje Panman.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 14 Sept.

Tarwe, 1856,		70 ℔	f 0-00
—	Oml, 1857,	70	- 8-10
—	dito	72	- 7-90
—	Old.	70	- 7-80
—	dito	74	- 7-60
Rogge,	N. Inl.	68	- 6-00
—	dito	70	- 6-30
Oude	dito	70	- 6-30
Haver,	dikke	40	- 4-00
—	dito	42	- 4-20
—	Voer	36	- 3-60
—	dito	40	- 4-10
—	Zwarte	36	- 3-00
—	dito	38	- 3-30

Garst,	N. Winter	54 ℔	f 4-35
—	dito	56	- 4 65
—	„ Zomer	56	- 0-00
—	„ Knobbe	60	- 0-00
Boekweit,	Zand	64	- 5-60
—	dito	66	- 0-00
—	n. Zwarte	64	- 5-15
—	Veen	64	- 5-30

Paardeboonen	f 7-25 a 7-75
Groene Erwt.	- 0-00 a 00.00
Graauwe dito.	- 0-00 a 00-00
Koolzaad 1858	- 12-00 a 13-50
Gort, grove	- 7-75 a 8-25
— parel	- 00-00 a 00-00
Olie, raap p. v.	- 42-00 a 00-—
Boter, 1e soort	- 42-50 a 00-00
— 2e »	- 40-00 a 00-00

Oude Tarwe stil, nieuwe als genoteerd verkocht — Nieuwe Rogge 10 ct. hooger, oude in een doen. — Boekweit meer aan en 25 ct. lager traag afgaande. — Gerst mede iets lager afgaande. — Dikke en Voer-Haver in een doen, zwarte 10 ct. lager verkocht. — Boonen in een doen. — Koolzaad slap en niet dan lager te plaatsen. — Geel Mostaardzaad naar deugd verkocht. — Gort stil.

Coevorden, 13 Sept. Rogge f 5.90 a f 6.00. Boekweit f 5.00 a f 5.50. Boter per ned. pd. f 0.85.

Steenwijk, 13 Sept. Rogge f 6,20 a f 6,75 — Boekweit f 5.50 a f 0.00. Boter per 1/8 vat f 21.00 a 22,00.

Oldemarkt, 11 Sept. Boter 1/4 v. f 49.50 a 00.00.

Heerenveen, 11 Sept. Rogge f 6.40. Boter per 1/4 v. f 50.00.

Noordwolde, 9 Sept. Rogge f 6.20 a f 6.65. Boekweit f 0.00 a 0.00. Boter per Ned. pond f 0.97 a 1.08.

Oosterwolde, 13 Sept. Rogge f 6.40 tot f 0.00. — Zandboekweit f 5 45 a f 6.00. — Veenboekweit f 4.80 a f 5.80.

AMSTERDAM, 13 Sept. Kamper-Eilands HOOI f 36 a f 38.50. — Zwolsche BOTER f 48 a 51. — TARWE prijshoudend; 129 ℔ oude witbonte Poolsche f 335; 128 ℔ bonte dito f 320; 133 ℔ nieuwe witbonte dito f 335; 135 ℔ roode Engelsche f 325; 135 ℔ roode Zweedsche f 320; 133 ℔ Nassauietsche f 305; van de 43 last geringe bonte Poolsche zijn 6 last 127 ℔ tot f 280 verkocht en de restant opgehouden. — Ongedroogde ROGGE prijshoudend, gedroogde iets hooger; 126, 127 ℔ Pruissische f 192, 194; 117, 118, 119, 120 ℔ Petersburger f 178, 180, 182, 184 bij partij. — BOEKWEIT merkelijk lager afgegeven; 118 120, 124 ℔ nieuwe Holsteinsche f 202, 210, 222; 116, 119 ℔ n. Amersfoortsche f 19[illegible] 205. — KOOLZAAD £ 1 lager; Polder f 14; Deensch £ 76 op 9 vaten Olie in Oct. £ 79; April £ 82. — LIJNZAAD lager afgegeven; 95/98 ℔ Archangel f 9. — RAAPOLIE dadelijk en op levering lager afgegeven; op 6 weken f 43 3/4; Vliegend f 42 1/2; 1o Oct. f 42 3/4, 1/8; Nov. f 43 1/4, 42 3/4; Dec. f 44, 43 1/8. — LIJNOLIE dadelijk en op levering hooger betaald; op 6 weken f 34; Vliegend f 32 3/4; 1o. Oct. f 32 3/4, 1/2; Nov. f 33 1/4, 33; Dec. f 33 3/4, 33 1/2; Voorjaar f 33 3/4, 1/2. — HENNEPOLIE op 6/w. f 39 1/4; Vliegend f 38[illegible] — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 92 a f 97. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 11 1/2 a f 14 1/2.

SCHIEDAM, 11 Sept. MOUTWIJN f 17 per vat contant met veel handel. — JENEVER 100 pct Amst. proef f 20 1/2 a f 21 per vat contant bij partij.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 14 Sept. Ter veemarkt was heden een ta[illegible]melijke aanvoer van runderen en de handel iets williger, schapen mede wel ter markt, doch blijft de handel nog lusteloos; van verkens was ook eene ruime aanvoer en de handel williger, jongen van f 4 tot f 22; ouden van f 25 tot f 40.

LONDEN, 13 Sept. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 5670 runderen, 160 kalveren en 23.960 schapen. De prijzen waren veel lager.

236e STAATS-LOTERIJ.

5e Klasse. *Prijzen van f 100 en daarboven.*

5de Lijst. No. 4950 f 1000. Nos. 712, 5183, 6505, 1418[illegible] en 16235 ieder f 200. Nos. 4155, 5192, 5691, 7220, 760[illegible], 9028, 11066, 13257, 13848, 15559, 16141, 17392 en 1948[illegible] ieder f 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	13 Sept.	14 Sept.
Nederl W.S.	2 1/2	64 7/8	64 3/16
—	3	77 7/16	77
—	4	99 3/16	99
Amort. Synd.	3 1/2		94 3/8
Handelm.	4 1/2	139 1/2	139 1/8
O. I. Leening	4	98 11/16	
Aand. H. Spw.			
— R. —	4 1/2		
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl. Hope	5	106 1/2	106 1/2
Dito 1831/33	5	92 1/8	92 1/4
Cert. 1840	4	87 3/8	
— Stieglitz	4	87 1/4	87 1/8
— Nieuwe	4		86 3/4
— 5e Serie	5	98 1/4	98 1/4
— 1855 6eS.	5	102 3/8	102 1/4
— van Ass.	6	67 13/16	

	pCt.	13 Sept.	14 Sept.
Polen,			
Aand. fl 500	/		157 1/[illegible]
Obl.	4	82 5/8	82 5/8
Spanje, Obl.	1 1/2	29 1/8	28 15/16
Obligatien	3	45 7/8	45 7/8
Binnenl.	3	40	39 3/4
Amortisable		12 1/8	11 1/2
Bewijz. Coup.		6 1/8	6 3/8
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	81 1/8	
— —	4	63 1/8	62 15/16
— Metal.	5	78 5/16	78
— Rente A.	5	87 3/8	87 5/16
— Nation.	5	78 15/16	79 3/16
— —	2 1/2	40 1/8	39 15/16
Belgie, Cert.	2 1/2		
Rothschild	2 1/2	53 3/4	
Portug., Obl.	3	47 5/16	47 5/[illegible]
Brazilien	5		
Weener aandeelen	4	328 1/4	328

13 Sept. De markt was algemeen iets minder geanimeerd, daarvan nogtans uitgezonderd de Spaansche Amortisabele Schuld en de Spaansche Comité-bewijzen, die op nieuw merkelijk williger waren;

De zending van een gecommitteerde naar Madrid, voor re[illegible]keuring van het Londensche Comité, gaf aanleiding tot de r[illegible]zing der laatstgenoemden; — aan het Algemeen Beurs Comité te Amsterdam, is daarvan door het Engelsche kennis gegeven met verzoek tevens om te zorgen, dat onze ambassadeur te Madrid de vorderingen ondersteunt.

14 Sept. De markt was algemeen flaauwer gestemd, daarvan echter uitgezonderd de Spaansche Coupons-Bewijzen, die wederom williger waren, en de Mexikaansche, die mede gerezen zijn.

De depèches zullen derhalve op metaliek papier moeten worden geschreven. Onder het toestel gebragt, werkt de electriciteit op de metaalachtige zelfstandigheid, en het insgelijks geprepareerde papier op het naaste station, het welk eene zekere kleur heeft, zal deze, tengevolge van den chemischen invloed der electriciteit, veranderen. Aangezien de inkt geen geleider is, vormen de beschreven gedeelten geïsoleerde plaatsen, en beschermen zij het papier op het andere station voor den chemischen invloed der electriciteit, en het zal, in zooverre het metaliek papier beschreven is, zijne kleur onveranderd behouden, en bijgevolg een afdruk van het origineel geven. Iemand die eenige proeven met dit toestel bijwoonde, schreef op verguld papier (gelijk aan dat, waarvan men zich bij het inwikkelen van bonbons bedient) met gewone inkt, de woorden: „Vive la Hongrie" en in een oogenblik las hij in den anderen hoek der kamer op de gele strooken, in den anderen hoek der kamer waar het toestel stond, deze woorden getrouw gecopiëerd. Het gele papier werd op de niet beschreven plaatsen blaauw, en het schrift stond er alzoo met gele letters op. De manipulatie is buitengewoon snel en abuizen zijn niet mogelijk. Ook heeft de atmospheer geen invloed op dit instrument.

—

Alle overtolligheid is schadelyk, zegt de „Bode van Nieuwpoort." Zie er hier een bewys van: Eene dame uit Vlaenderen doet aen haren man een geschenk, ter gelegenheid zyns naemdags, van eenen kamerrok dien hy zich haestig aen te passen. Doch eilaes! hy is ten minste acht duimen te lang. Den volgenden nacht berst er een onweder los, en de dame niet kunnende slapen, staet op, steekt de lamp aen en herstelt den kamerrok, terwyl haer man in diepen slaep is. Na dit werk volbragt te hebben legt zy zich weêr te bed. Hare zuster die de gewoonte heeft vroeg op te staan om zich met het huishouden te bemoeijen, den kamerrok ziende hangen, kort dezen ook op hare beurt, om daermed den schoonbroeder te verrassen. Na het ontbyt gaen onze dames te samen naer de merkt; de meester des huizes op het punt zynde van in zijn bureel te treden, denkt aen den nachtrok en zegt aen de keukenmeid denzelven by den kleêrmaker te dragen om hem acht duimen te doen korten. Deze zendt hem 's namiddags naer huis, maer hoe groot was de verwondering der huisgenooten, by het bezigtigen van den kamerrok, daer dezelve nog slechts aen een vest geleek!

—

Een der eerste schoenmakers te Brussel, die aan een elegant heer, welke verondersteld wordt Duitscher of Hollander te zijn, een paar bottines verkocht had, gaf hem 400 fr. aan geld terug van een Fransch bankbiljet van 500 fr., dat echter, gelijk hij te laat bemerkte, nadat hij reeds lang geleden zijn begunstiger met vele pligtplegingen tot aan de deur had geleid, niets anders was, dan een namaaksel, gelijk men die te kwader ure vroeger voor adreskaartjes heeft zien gebruiken.

—

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** te ASSEN.